

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Рост Агро“ про відповідність Конституції України (конституційність) частини другої статті 4 Закону України „Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті“ від 23 вересня 1994 року № 185/94–ВР у редакції до внесення змін Законом України „Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту“ від 20 грудня 2016 року № 1792–VIII

Київ
30 жовтня 2024 року
№ 215-1(II)/2024

Справа № 3-186/2024(377/24)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровська Галина Валентинівна (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Мойсик Володимир Романович (доповідач),

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Рост Агро“ про відповідність Конституції України (конституційність) частини другої статті 4 Закону України „Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті“ від 23 вересня 1994 року № 185/94–ВР (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 40, ст. 364) у редакції до внесення змін Законом України „Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту“ від 20 грудня 2016 року № 1792–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 4, ст. 43).

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю „Рост Агро“ (далі – Товариство) звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 8, частині четвертій статті 13, частинам першій, другій статті 24, частинам першій, четвертій статті 41 Конституції України (конституційність) частину другу статті 4 Закону України „Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті“ від 23 вересня 1994 року № 185/94–ВР (далі – Закон № 185) у редакції до внесення змін Законом України „Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту“ від 20 грудня 2016 року № 1792–VIII (далі – Закон № 1792).

Відповідно до частини другої статті 4 Закону № 185 у редакції до внесення змін Законом № 1792 „у разі прийняття до розгляду судом, Міжнародним комерційним арбітражним судом чи Морською арбітражною комісією при Торгово-промисловій палаті України позовної заяви резидента про стягнення з нерезидента заборгованості, яка виникла внаслідок недотримання нерезидентом строків, передбачених експортно-імпортними контрактами, строки, передбачені статтями 1 і 2 цього Закону або встановлені Національним банком України відповідно до статей 1 і 2 цього Закону, зупиняються і пеня за їх порушення в цей період не сплачується“.

Товариство зазначає, що Закон № 185 утратив чинність на підставі Закону України „Про валюту і валютні операції“ від 21 червня 2018 року № 2473–VIII, однак частина друга статті 4 Закону № 185 у редакції до внесення змін

Законом № 1792 застосована в остаточному судовому рішенні в його справі, а тому „її перевірка на конституційність є надважливою для захисту та відновлення прав“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У період з 2015 року до 2016 року Товариство здійснювало систематичну зовнішньоекономічну діяльність, зокрема, з контрагентами з Республіки Білорусь, а укладені з ними зовнішньоекономічні договори містили пункти про те, що застосованим правом у цих договорах є право Республіки Білорусь, а всі спори та розбіжності у випадку неможливості їх розв'язання у спосіб переговорів підлягають вирішенню в Економічному суді Гомельської області або у нотаріуса Республіки Білорусь відповідно до законодавства Республіки Білорусь.

У зв'язку із невиконанням контрагентами своїх фінансових зобов'язань щодо оплати вартості поставленого товару Товариство письмово повідомило кожного із контрагентів про потребу сплатити борг за зовнішньоекономічними договорами та звернулося до нотаріуса Республіки Білорусь за вчиненням виконавчих написів про стягнення заборгованості із контрагентів й ініціювало відкриття відповідних виконавчих проваджень у територіальних управліннях юстиції Республіки Білорусь.

В травні 2017 року Головне управління Державної фіскальної служби України у Полтавській області провело документальну планову виїзну перевірку Товариства з питань дотримання ним вимог податкового, валютного та іншого законодавства, правильності нарахування та обчислення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у період з 1 січня 2015 року до 31 грудня 2016 року. За результатами цієї перевірки встановлено порушення Товариством вимог статті 1 Закону № 185 з огляду на несвоєчасне здійснення розрахунків за експортними контрактами з резидентами Республіки Білорусь та складено акт перевірки, на підставі якого прийнято податкове

повідомлення-рішення від 30 травня 2017 року, згідно з яким застосовано пеню за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності в розмірі 63 432 530,29 грн.

Товариство оскаржило вказане податкове повідомлення-рішення до суду.

Окружний адміністративний суд міста Києва рішенням від 4 квітня 2018 року відмовив Товариству у задоволенні позову, обґрунтувавши позицію тим, що приписами Закону № 185 не передбачено зупинення строків, визначених статтями 1 і 2 Закону № 185, на підставі виконавчих написів нотаріуса і вчинення таких написів не прирівняне до судового провадження; натомість Товариство мало право на звернення до суду та до Торгово-промислової палати України за висновком про продовження строків здійснення розрахунків за експортними контрактами.

Київський апеляційний адміністративний суд постановою від 10 липня 2018 року скасував рішення суду першої інстанції та прийняв нове судове рішення – про задоволення адміністративного позову Товариства. Задовольняючи позов, Київський апеляційний адміністративний суд виходив із того, що позивач був позбавлений права на звернення до суду, а звернення за виконавчим написом до нотаріуса у Республіці Білорусь є обставиною, з настанням якої зупиняються строки нарахування пені за порушення строків розрахунків за зовнішньоекономічними договорами між юридичною особою-резидентом України та юридичною особою-резидентом Республіки Білорусь.

Верховний Суд постановою від 12 липня 2024 року касаційну скаргу Головного управління Державної фіскальної служби у Полтавській області задовольнив, постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 10 липня 2018 року скасував, а рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 4 квітня 2018 року залишив без змін. Суд касаційної інстанції виходив, зокрема, з того, що зі змісту статті 4 Закону № 185 у редакції до

внесення змін Законом № 1792 вбачається, що строки, визначені статтями 1 і 2 Закону № 185 або встановлені Національним банком України відповідно до статей 1 і 2 Закону № 185, зупиняються і пеня за їх порушення в цей період не сплачується виключно у випадках звернення резидента до суду, Міжнародного комерційного арбітражного суду чи Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України, а висновок Окружного адміністративного суду міста Києва про правомірність податкового повідомлення-рішення від 30 травня 2017 року ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права.

Товариство твердить, що застосування судом касаційної інстанції частини другої статті 4 Закону № 185 у редакції до внесення змін Законом № 1792 призвело до порушення його права власності.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

Особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі положення), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі,

порушує її гарантоване Конституцією України право [Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018].

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що твердження Товариства щодо неконституційності частини другої статті 4 Закону № 185 у редакції до внесення змін Законом № 1792 по суті зведені до незгоди із законодавчим регулюванням підстав для зупинення перебігу строків, встановлених статтями 1 і 2 Закону № 185, та ненарахування пені в цей період, а також із судовими рішеннями в його справі. Проте незгоду Товариства не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону № 185 у редакції до внесення змін Законом № 1792.

Отже, Товариство не дотримало вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Рост Агро“ про відповідність Конституції України (конституційність) частини другої статті 4 Закону України „Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті“ від 23 вересня 1994 року № 185/94–ВР у редакції до внесення змін

Законом України „Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту“ від 20 грудня 2016 року № 1792–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**